

Osnovna šola
Cirila Kosmača Piran

LETNA UČNA PRIPRAVA ZA KNJIŽNIČNO INFORMACIJSKA ZNANJA

Knjižničarka: Mojka Mehora Lavrič

1. RAZRED

OPERATIVNI CILJI:

Učenec:

- se seznani z lokacijo knjižnice
- spoznava šolsko knjižnico kot centralno kulturno, učno in informacijsko stičišče šole
- navaja se na okolje in vzdušje knjižničnega prostora
- poimenuje osebje knjižnice
- navaja se na primerno obnašanje v knjižnici
- se uči pravilno ravnati s knjigami in drugim knjižničnim gradivom

- se seznani z vsemi vrstami knjižničnega gradiva
- se uči prepoznavati lastništvo knjižnega gradiva, namenjenega njegovi starostni stopnji
- zna prosto pristopiti h gradivu
- spozna način uporabe in izposoje knjižničnega gradiva
- razume pomen rednega vračanja gradiva in se socializira z drugimi uporabniki šolske knjižnice
- zna uporabljati zgoraj navedene storitve v knjižnici

- prisluhne pravljici pesmici v knjižničnem okolju
- doživlja estetsko ugodje ob knjižničarjevem branju ali pripovedovanju
- vsebine podoživlja z ilustracijami v knjigah
- se navaja na poslušanje,
- išče gradivo za bralno značko
- tekoče se seznanja z novitetami za svoje starostno obdobje*

* Ta sklop se prenese tudi v drugi in tretji razred, kjer se nadgrajuje.

DEJAVNOSTI:

- Seznanja se s šolsko knjižnico, čitalnico, vhodom, izhodom in opremo: izposojevalni pult, police s knjižničnim gradivom, stojala za periodiko in novosti, razstavni pano, katalogi, strojna oprema; s knjižničnim osebjem, knjižničnim bontonom.
- Spozna kartonko, slikanico, avdiokaseto, videokaseto, zgoščenko, otroško periodiko, prosti pristop, urnik odprtosti, izposoje v čitalnici, izposoje na dom, izkaznico, čas izposoje.
- Spoznava slikanico, pravljico, zgodbo, pesem, rešuje uganke.

VSEBINE:

- Lokacija knjižnice
- Predstavitev in namen knjižnice
- Prostorska ureditev – orientacija v knjižnici
- Osebje v knjižnici
- Pravila obnašanja
- Starosti ustrezen knjižnični fond – knjižni in neknjižni
- Strokovna ureditev knjižnice Izposoja in vračanje gradiva

- Mladinska literatura do 7. leta starosti

SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA:

- Redni, pogosti obiski knjižnice, ogledovanje, opazovanje, listanje, pripovedovanje, pogovor
- Listanje po gradivu.
- Ogledovanje.
- Poslušanje ob pripovedovanju in\ali branju knjižničarja.

MEDPREDMETNE POVEZAVE:

- spoznavanje okolja
- slovenščina

2. RAZRED

OPERATIVNI CILJI:

Učenec:

- se samostojno orientira v knjižnici
- zna pravilno ravnati s knjigami in drugim knjižničnim gradivom
- se navaja na pravilno postavitve knjižnega gradiva na police
- spoznava abecedno razvrstitev knjižničnega gradiva
- navaja se na orientacijo med knjižničnim gradivom v svoji starostni stopnji
- si širi literarno obzorje
- si bogati besedišče
- vzbuja se mu interes za branje in pisanje
- doživlja estetsko ugodje ob posredovanju literarne vsebine prek različnih medijev
- doživlja knjigo in druge informacijske vire kot motivacijsko sredstvo za različne dejavnosti

DEJAVNOSTI:

Obnovi in dopolni znanje iz 1. razreda, se samostojno orientira v knjižnici, prepozna knjižnične enote, žig, signaturo, črtno kodo, hrbet knjige.

Osvaja pojem abecedne razvrstitve, znajde se v starostni stopnji C.

Spoznava slikanico, pravljico, zgodbo, pesem, rešuje uganke in pravljичne uganke.

VSEBINE:

- Obnovitev in poglobitev pravil za uporabnike
- Oprema in identifikacija knjižnih enot
- Fizična postavitve knjižnih enot
- Postavitve gradiva

- Mladinska literatura do 8. leta starosti

SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA:

- Navajanje na samostojno iskanje zelenega gradiva.
- Navajanje na samostojno iskanje zelenega knjižnega in neknjižnega gradiva.
- Motiviranje za samostojno branje.

MEDPREDMETNE POVEZAVE:

- spoznavanje okolja
- slovenščina
- glasbena vzgoja

3. RAZRED

OPERATIVNI CILJI:

Učenec:

- loči šolsko knjižnico od splošne knjižnice z mladinskim oddelkom
- ve, da je šolska knjižnica urejena po pravilih, ki veljajo tudi v drugih knjižnicah
- zna prosto pristopiti h gradivu in izbrati ustrezno neumetnostno besedilo
- spozna gradivo po vsebinskih področjih
- spozna besedilni in slikovni\grafični vir informacij
- loči leposlovno in poučno gradivo
- pogloblja interes za branje in pisanje
- širi literarno obzorje, se seznanja z novostmi
- se motivira za samostojno ustno in pisno izražanje
- kreativno izraža estetsko doživljanje (dramatizacija, kreativno pisanje ...)
- pozna določene literarne vsebine in jih je zmožen prepoznavati

DEJAVNOSTI:

- Obišče splošno knjižnico in se seznanja z mladinskim oddelkom.
- Seznanja se z ilustracijo, besedilom, grafom, kazalom, preglednico, slikovnim gradivom.
- Spozna slikanico, pravljico, zgodbo, pesem, pravljico uganko, rešuje uganke in knjižni kviz

VSEBINE:

- Obisk knjižnice v domačem kraju s poudarkom na mladinskem oddelku
- Poljudnoznanstveno gradivo
- Leposlovje

- Mladinska literatura do 9. leta starosti

SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA:

- V razredu se igrajo knjižnico.
- V razredu se igrajo izposojo.
- Igralna ura s knjigami.

MEDPREDMETNE POVEZAVE:

- spoznavanje okolja
- slovenščina
- likovna vzgoja

4. RAZRED

OPERATIVNI CILJI:

Učenec:

- razume postopek nastanka in zgradbo knjige
- spozna razvojno pot knjige od avtorja do bralca
- osvoji in razlikuje pojme, povezane s knjižnimi ustvarjalci in posredniki
- vzpostavi ustvarjalni odnos do knjige
- seznanen se z različnimi vrstami založb in knjigarn ter njihovo namembnostjo
- dojame pomembnost knjige
- spozna temeljna izhodišča za ureditev gradiva po strokah
- spozna poljudnoznanstveno gradivo s postavitvijo
- se navaja na spoznavanje primerne strokovne literature in postavitev po strokah
- loči zvrsti gradiva **

** Ta sklop se v celoti prenese tudi v peti in šesti razred in se nadgrajuje.

- usvoji pojem knjižna zbirka,
- spozna tematiko posameznih zbirk
- doživi knjižno zbirko kot motivacijo za branje in aktivno preživljanje prostega časa
- se tekoče seznanja z novitetami za svoje starostno obdobje
- sodeluje pri pogovorih o knjigah, knjižnih ugankah, uganki meseca, vprašanjih za knjigožere, razstavi Moja najljubša knjiga, Naj knjiga, pri kulturnem dogodku tedna
- pripravlja tematske razstave

DEJAVNOSTI:

- Spozna naslovno stran, hrbtno stran naslovne strani, kolofon, platnice, knjižni blok, hrbet, kazalo, poglavje, avtorja, prevajalca, ilustratorja, urednika; naslov, podnaslov, izdajo; impresum: kraj, založba, letnica izida; obseg, CIP, tiskarno, knjigarno, založbo
- Lista in uporablja poljudnoznanstvene informacijske vire: poučno gradivo, otroške ilustrirane enciklopedije, slovarje, atlase na primernem starostnem nivoju na različnih medijih.

- Išče, prebira, izbira leposlovne in strokovne knjižne zbirke.
- Sodeluje pri pogovorih o knjigah, knjižnih ugankah, uganki meseca, vprašanjih za knjigožere, razstavi Moja najljubša knjiga, Naj knjiga, pri pripravi kulturnega dogodka tedna in tematskih razstavah.

VSEBINE:

- Pot knjige od ustvarjalca do uporabnikov Knjigarna in založba
- Poljudnoznanstveni informacijski viri in temeljna izhodišča za ureditev gradiva po strokah – starostne stopnje in temeljni princip razvrščanja po osnovnih decimalnih vrstilih
- Mladinska literatura od 9. do 12. leta starosti

SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA:

- Projektno delo, npr. izdelava knjige.
- Listanje, branje, izpisovanje, delo v skupinah.
- Ustvarjalni pogovor ob knjižnih zbirkah z namenom motiviranja za branje.
- Uganke, kvizi, razstave

MEDPREDMETNE POVEZAVE:

- naravoslovje in tehnika
- slovenščina
- družba
- mentor bralne značke

5. RAZRED

OPERATIVNI CILJI:

Učenec:

- spozna katalog kot vir informacij in splošni seznam knjižničnega gradiva
- pozna različne vrste katalogov
- spozna različne oblike katalogov na različnih medijih
- se seznani z ureditvijo AIK in naslovnega kataloga
- spozna elemente bibliografskega opisa na klasičnem kataložnem listku oz. računalniškem izpisu (ekran, tiskani kataložni izpis) s poudarkom na avtorju in naslovu
- se postopno usposablja za iskanje podatkov po AIK in naslovnem katalogu
- se uči s pomočjo bibliografskih elementov locirati knjižnično gradivo
- se usposablja za uporabo informacij
- se seznani z različnimi informacijskimi viri kot viri informacij

- spoznava in razlikuje primarne od sekundarnih informacijskih virov
- spozna in razlikuje klasične in elektronske informacijske vire
- spozna ljudsko slovstvo kot motivacijo za branje
- se tekoče seznanja z novitetami za svoje starostno obdobje
- sodeluje pri pogovorih o knjigah, knjižnih ugankah, uganki meseca, vprašanjih za knjigožere, razstavi Moja najljubša knjiga, Naj knjiga, kulturnem dogodku tedna, bere za bralno značko
- pripravlja tematske razstave

DEJAVNOSTI

- Ogleda si različne vrste katalogov: knjižnični, založniški, prodajni ...,
- oblike katalogov: klasični in elektronski, spozna bibliografski opis in njegove elemente: značnico, naslov, podatek o odgovornosti, impresum, obseg, zbirko, opombo, signaturo.
- Spozna informacijske vire: ljudje, ustanove, elektronski sistemi, publikacije; primarne in sekundarne informacijske vire – knjiga, katalog, bibliografija; klasične in elektronske informacijske vire – listkovni, računalniške podatkovne zbirke, mreže, zgoščenke.
- Bere ljudske pravljice različnih narodov in se o njih pogovarja, sodeluje pri pogovorih o knjigah, knjižnih ugankah.
- Sodeluje pri pogovorih o knjigah, knjižnih ugankah, uganki meseca, vprašanjih za knjigožere, razstavi Moja najljubša knjiga, Naj knjiga, pri kulturnem dogodku tedna in tematskih razstavah.

PREDLAGANE VSEBINE

- Katalogi AIK in naslovni katalog
- Informacijski viri
- Vrste informacijskih virov
- Slovenske ljudske pravljice in pravljice drugih narodov
- Mladinska literatura od 9. do 12. leta starosti

SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA

- Iskanje informacij z uporabo AIK in naslovnega kataloga.
- Iskanje informacij po informacijskih virih.
- Branje, pogovor. Skupinsko delo.
- Uganke, kvizi, razstave.

MEDPREDMETNE POVEZAVE

- likovna vzgoja
- slovenščina
- mentor bralne značke

6. RAZRED

OPERATIVNI CILJI:

Učenec:

- spozna klasifikacijski sistem, ki povezuje vsa področja človekovega ustvarjanja
- seznanen se z UDK-vrstilcem kot iskalnim elementom
- spozna glavne skupine UDK-sistema in postavitev gradiva znotraj UDK-skupin
- se postopno usposablja za iskanje podatkov po UDK-vrstilcu
- se uči s pomočjo UDK-vrstilca locirati gradivo
- razume vrednost informacije za vsakdanje življenje
- se uvaja v način iskanja informacij s pomočjo klasičnih in elektronskih informacijskih virov
- poglobi in nadgradi pojem podatka in informacije
- spozna vrste referenčnih virov,
- usvoji način iskanja informacij s pomočjo referenčnih virov
- zna izbrati ustrezen informacijski vir za rešitev določene naloge
- uporablja enciklopedije in leksikone
- estetsko doživlja literarne vsebine na različnih medijih
- spozna specifično različnih interpretacij
- spozna različne možnosti za izražanje vsebine
- se tekoče seznanja z novitetami za svoje starostno obdobje
- sodeluje pri pogovorih o knjigah, knjižnih ugankah, uganki meseca, vprašanjih za knjigožere, razstavi Moja najljubša knjiga, Naj knjiga, pri kulturnem dogodku tedna
- bere za bralno značko
- pripravlja tematske razstave

DEJAVNOSTI

- Išče informacije po UDK in geselskem katalogu, navede rezultate iskanja, in jih uporabi za reševanje odgovora na določeno vprašanje.
- Spozna vlogo in pomen informacij za osebno in družbeno rabo in se nauči uporabljati leksikone, enciklopedije, priročnike, almanaha, atlase, specialna gradiva – telefonski imenik, vozni red.
- Uživa ob literarnih vsebinah klasičnih in modernih literarnih del na različnih medijih – klasični, video, elektronski, avdio.

- Sodeluje pri pogovorih o knjigah, knjižnih ugankah, uganki meseca, vprašanjih za knjigožere, razstavi Moja najljubša knjiga, Naj knjiga, kulturnem dogodku tedna, pri pripravi tematskih razstav.

PREDLAGANE VSEBINE

- Referenčni viri
- Literarne vsebine na različnih medijih
- Priredbe, trivialno leposlovje
- Interpretacije vsebin
- Mladinska literatura od 9. do 12. leta starosti

SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA

- Iskanje po različnih informacijskih virih kot možnost reševanja problemov.
- Uporaba kart in zemljevidov.
- Ogled gledališke, filmske, glasbene, baletne, lutkovne predstave.
- Ustvarjalni pogovori ob knjigah z namenom motivacije za branje.

MEDPREDMETNE POVEZAVE

- naravoslovje
- zgodovina
- geografija
- slovenščina

7. RAZRED

OPERATIVNI CILJI:

Učenec:

- spozna različne tipe periodičnih publikacij na različnih medijih
- razume pomen redne uporabe periodičnih publikacij za seznanjanje s sodobnimi dogajanjmi
- se nauči pridobivati informacije iz periodike
- primerja, analizira, razlikuje in uporablja podatke iz različnih periodičnih publikacij za oblikovanje informacij
- spozna pojme citat, citiranje, referenca za potrebe govornih vaj, referatov, seminarskih in raziskovalnih nalog
- se navaja in razume pomen citiranja literature pri referatih, seminarskih in raziskovalnih nalogah
- usvoji pojme avtorstvo, intelektualna vsebina
- se tekoče seznanja z novitetami za svoje starostno obdobje
- sodeluje pri pogovorih o knjigah, knjižnih ugankah, uganki meseca, vprašanjih za knjigožere, razstavi Moja najljubša knjiga, Naj knjiga, kulturnem dogodku tedna, tematskih razstavah

- pripravlja srečanja z ustvarjalci ***

*** Ta sklop se v celoti prenese tudi v osmi in deveti razred ter se nadgrajuje.

DEJAVNOSTI

- Spozna klasično in elektronsko obliko periodike; periodiko glede na pogostost izhajanja – dnevnik\časnik, tednik\časopis, revija, zbornik, letopis, koledar; splošno, poljubno, zabavno periodiko glede na namembnost.
- Ob postavljeni nalogi spozna izbor citatov, citiranje in opombo.
- Sodeluje pri pogovorih o knjigah, knjižnih ugankah, uganki meseca, vprašanjih za knjigožere, razstavi Moja najljubša knjiga, Naj knjiga, pri pripravi kulturnega dogodka, tedna, tematskih razstavah in srečanjih z ustvarjalci, bere za bralno značko, se udeležuje literarnih matinej in delavnic kreativnega pisanja.

PREDLAGANE VSEBINE

- Periodika
- Citiranje
- Mladinska literatura od 13. leta naprej

SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA

- Obisk najbližje knjižnice v kraju s specializiranim časopisnim oddelkom.
- Iskanje bibliografskih podatkov in navajanje na pravilno uporabo.
- Sodelovanje pri pripravi različnih oblik motivacij za branje.

MEDPREDMETNE POVEZAVE

- zgodovina
- geografija
- slovenščina
- predmetna področja, ki vključujejo pisanje seminarских nalog, referatov in raziskovalnih nalog

8. RAZRED

OPERATIVNI CILJI:

Učenec:

- spozna globalno informacijsko omrežje,
- pojmuje knjižnice kot del globalne informacijske mreže,
- spozna različne dostope do katalogov
- spozna vzajemni katalog v Sloveniji COBISS\OPAC
- najde definicijo besede, pravilno pisavo in izgovarjavo besede, etimologijo besede

- spozna in loči različne vrste slovarjev
- zna uporabiti različne slovarje za določen namen
- se tekoče seznanja z novitetami za svoje starostno obdobje
- sodeluje pri pogovorih o knjigah, knjižnih ugankah, uganki meseca, vprašanjih za knjigožere, razstavi Moja najljubša knjiga, Naj knjiga, pri pripravi kulturnega dogodka tedna in tematskih razstavah
- pripravlja srečanja z ustvarjalci
- bere za bralno značko
- se udeležuje literarnih matinej in delavnic kreativnega pisanja

DEJAVNOSTI

- Uporablja storitve na informacijskem omrežju: internet in njegove storitve – elektronska pošta, www, FTP; diskusijske skupine, vzajemni katalog, COBISS\OPAC.
- Za reševanje problemov uporablja različne slovarje – splošni, etimološki, strokovni, narečni, slengovski, večjezični, slovarji kratic, slovarji tujk, slovarji sinonimov, slovarji citatov.
- Sodeluje pri pogovorih o knjigah, knjižnih ugankah, uganki meseca, vprašanjih za knjigožere, razstavi Moja najljubša knjiga, Naj knjiga, pri pripravi kulturnega dogodka tedna in tematskih razstavah.

PREDLAGANE VSEBINE

- Globalno informacijsko omrežje
- Slovarji
- Mladinska literatura od 13. leta naprej

SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA

- Delo z informacijskimi in komunikacijskimi orodji.
- Praktično delo s tujejezičnimi slovarji na različnih medijih.
- Sodelovanje pri pripravi različnih oblik motivacij za branje.

MEDPREDMETNE POVEZAVE

- fizika
- slovenščina
- tuji jezik
- mentor bralne značke

9. RAZRED

OPERATIVNI CILJI:

Učenec:

- zna uporabljati informacijske vire pri raziskovalnem delu za samostojno reševanje problemov
  - se samostojno odloči, katere informacijske vire bo uporabljal in kako jih bo uporabljal
  - razume pomembnost uporabe neodvisnih informacij
  - se nauči izpisovati pomembne podatke in pisati opombe
  - kritično vrednoti podatke
  - si oblikuje stalno potrebo po novih znanjih
  - razvija kritično mišljenje
- spozna različne knjižnične zbirke v posameznih knjižnicah
  - spozna različne tipe in lokacije knjižnic
  - zna se obrniti na določeno knjižnico z določenim vprašanjem – kulturno, strokovno, splošno intelektualno
  - najde informacije o založbah
- se tekoče seznanja z novitetami za njegovo starostno obdobje
  - sodeluje pri pogovorih o knjigah, knjižnih ugankah, uganki meseca, vprašanjih za knjigožere, razstavi Moja najljubša knjiga, Naj knjiga, kulturnem dogodku tedna, tematskih razstavah
  - pripravlja srečanja z ustvarjalci
  - se udeležuje literarnih matinej in delavnic kreativnega pisanja
  - zna poimenovati kulturne dogodke, izve, kdo jih prireja in kje so objavljeni
  - zna poiskati tekoče informacije o njih

DEJAVNOSTI

- Navajanje na kritično mišljenje in na samostojno odločitev o izbiri neodvisne informacije za potrebe raziskovalnega dela.
- Pozna in loči šolsko knjižnico od splošnih, specialnih, visokošolskih knjižnic in nacionalke; založbo od knjigarne.
- Loči različne vrste založb in knjigarn.
- Sodeluje pri pogovorih o knjigah, knjižnih ugankah, uganki meseca, vprašanjih za knjigožere, razstavi Moja najljubša knjiga, Naj knjiga, soustvarja kulturni dogodek tedna, tematske razstave, pripravlja srečanja z ustvarjalci, aktivno sodeluje v delavnicah kreativnega pisanja, se udeležuje kulturnih prireditev v kraju.

PREDLAGANE VSEBINE

- Uporaba informacijskih virov pri raziskovalnem delu
- Tipi knjižnic
- Specializirane založbe
- Mladinska literatura od 13. leta naprej

SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA

- Uvajanje v raziskovalno delo.
- Uporaba statističnih podatkov.
- Obisk različnih knjižnic, založb in knjigarn v kraju ali večjem središču.
- Sodelovanje pri pripravi različnih oblik motivacij za branje.

MEDPREDMETNE POVEZAVE

- kemija
- geografije oz. katerokoli predmetno področje, ki izvaja seminarske naloge, referate in raziskovalne naloge
- slovenščina
- kulturni dan
- mentor bralne značke